

QUALITY OF EDUCATION IN THE FACULTY OF EDUCATION OF SHUMEN UNIVERSITY "EPISKOP KONSTANTIN PRES LAVSKI " FROM THE VIEW POINT OF THE STUDENTS

Abstract: The successful realization of the graduating students at the Faculty of Education of Shumen University "Episkop Konstantin Preslavski" is not an end goal in itself. It finds expression in emotional and social intelligence, in personal well-being and professional competence of the students. These characteristics correspond to the quality of education, which has a priority role not only in the Faculty of Education, but also at the University. This article gives reference points for the quality of education at the Faculty of Education and analyze it for the school year 2016/2017 through students' views - their opinions and recommendations.

Author information:

Violeta Kyurkchiyska

Assoc. Prof. PhD

at Konstantin Preslavsky – University of Shumen

✉ v.kyurkchiyska@shu.bg

🌐 Bulgaria

Rosica Mihaylova

Assoc. Prof. PhD

at Konstantin Preslavsky – University of Shumen

✉ r.mihaylova@shu.bg

🌐 Bulgaria

Keywords:

quality of education, students research, faculty of education

Успешната реализация на завършващите студенти в Педагогическия факултет (ПФ) на Шуменски университет „Епископ Константин Преславски” не е самоцел. Тя намира израз в емоционалната и социална интелигентност, в личното благополучие и професионална компетентност. Тези нейни характеристики кореспондират с качеството на обучение, което е с приоритетна роля не само във факултета, но и в университета. В тази връзка бе проучено мнението на новоприетите и завършващите студенти през учебната 2016/2017 година в ПФ на университета. Информацията получена на входа и изхода на обучение е основа за изводи и препоръки в бъдещата работа. За целите на проучването са изготвени анкетните карти:

- Анкетни карти за новоприетите студенти в ПФ през учебната 2016/2017;
- Анкетни карти за завършващите студенти в ПФ през учебната 2016/2017;

➤ **Анкетни карти за качеството на обучението по дисциплини в ПФ за учебната 2016/2017 година.**

Анкетните карти са предназначени за студенти от различни специалности в Педагогически факултет, които са се обучавали през учебната 2016/2017. Те се попълват лично от респондента. Всяко лице, което е включено в изследваната група отговаря в удобно за него време и място. Участието е доброволно и лишено от задължителен ангажимент. Направеното проучване няма амбициозните цели на социологическо изследване, поради което както въпросите, така и методите за обработка не отговарят на изискванията за такова. Анкетните карти са разработени за целите на дейността на Факултетската комисия по качество на образованието. Резултатите и направените изводи са от значение при изготвяне на Работните програми по *управление, оценка и поддържане на качеството на образованието и академичния състав.*

В настоящия материал се представят целите и задачите на проведените анкети, целевите групи. Краткото резюме на въпросите очертава рамките на проучването. Резултатите са обобщени и подробно описани в проценти, като някои от тях са представени графично. Анализът на резултатите е основа за изводи и препоръки, които са конкретизирани за всяка група анкети.

➤ **Анкетни карти за новоприетите студенти в ПФ през учебната 2016/2017;**

Целта на анкетните карти е получаване на информация относно нагласите на новоприетите студенти от специалностите в образователно-квалификационна степен (ОКС) – бакалавър и магистър, както в редовна, така и в задочна форма на обучение. Проучването на мнението на студентите на входа на обучение е необходимо с цел създаване на максимално добра организация на образователния процес, адекватна на потребностите на обучаваните и на актуалната социална реалност. Получаването на необходимата информация чрез провеждане на настоящата анкета детерминира следните **задачи**:

- Формулиране на въпроси и твърдения, които обхващат нагласи, мотиви, възможности и адаптация на новоприетите студенти в ПФ;
- Получаване на информация, която подлежи на анализ;
- Обработване на резултатите от анкетата;

- Анализирание на резултатите;
- Констатиране на изводи, които са основа за бъдеща работа по посока на информираността и осведомеността на всички заинтересовани от образователно-възпитателния процес в ПФ;
- Препоръки по отношение на организиране на кандидатстудентската кампания през следваща учебна година.

В анкетата участват студенти от ОКС *бакалавър и магистър*:

✓ ОКС – *бакалавър*: Педагогика, Предучилищна и начална училищна педагогика, Предучилищна педагогика, Начална училищна педагогика с чужд език (английски език), Социална педагогика, Социални дейности,

(редовно и задочно обучение), Специална педагогика (Логопедия, Педагогика на деца с интелектуална недостатъчност), Педагогика на обучението по музика, Педагогика на обучението по изобразително изкуство, Педагогика на обучението по физическо възпитание, Педагогика на обучението по техника и технологии;

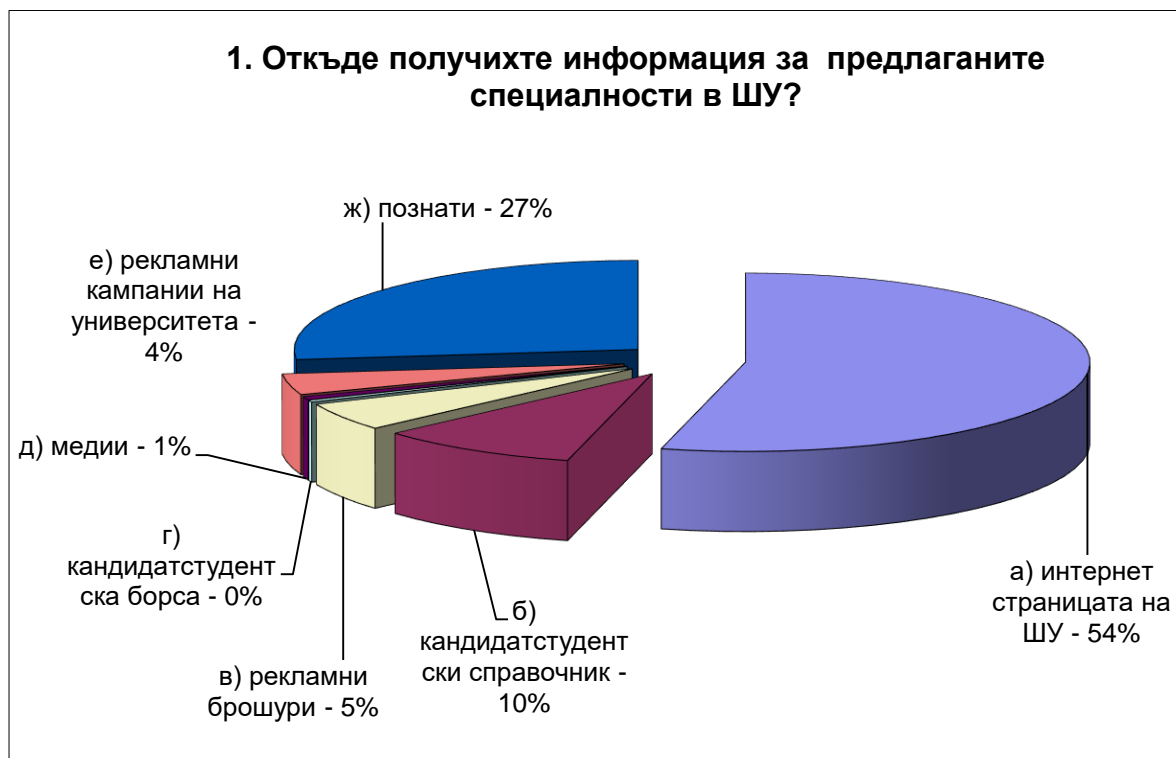
✓ ОКС – *магистър*: Управление на образованието, Гражданско и интеркултурно образование (редовно и задочно обучение), Педагогическо консултиране в училище (задочно обучение), Диагностика и корекция на комуникативни нарушения (редовно и задочно обучение), Педагогическа рехабилитация на умствена изостаналост (редовно обучение), Логопедия (редовно и задочно обучение), Педагогика на интелектуалната недостатъчност, Педагогическа и функционална рехабилитация на умствената изостаналост (редовно и задочно обучение), Педагогика на обучението по пластични изкуства-живопис, Физическо възпитание и спорт в училище, Регулиране и контрол в системата на социалните дейности (редовно и задочно обучение), Социално консултиране (редовно и задочно обучение), Логопедия-редовно и задочно обучение, Педагогика на интелектуалната недостатъчност-задочно обучение, Иновации в предучилищното и началното образование (редовно и задочно обучение), Иновации в предучилищното образование-редовно и задочно, Иновации в началното образование (редовно и задочно обучение);

Анкетата се състои от 15 въпроса, които са със затворени, избираеми отговора. Освен въпросите свързани с определяне на пол и възраст, при повечето възможността за отговор е един – избираем. Повече от един отговор е възможен

при въпросите: *Каква е мотивацията за избор на ШУ...№2, Защо избрахте тази специалност...№4.*

Въпросите обхващат различни аспекти относно избора и очакванията на първокурсниците в ПФ. Някои от тях (№2) са свързани с мотива за избор на ШУ, други с възможностите, които им се предоставят (№5 - *Възможност за работа, Право на паралелно изучаване на втора специалност* №6, *Право на паралелно изучаване на нова специалност* №7, *Облекчен режим* №9), а трети носят информация за първите впечатления. Отговорите на първия въпрос: *Откъде получихте информация за предлаганите специалности в ШУ* са определящи за кандидатстудентската кампания на ШУ. В анкетата са включени и въпроси свързани с оценъчно отношение на административното обслужване както в корпус 1, така и в корпус 2.

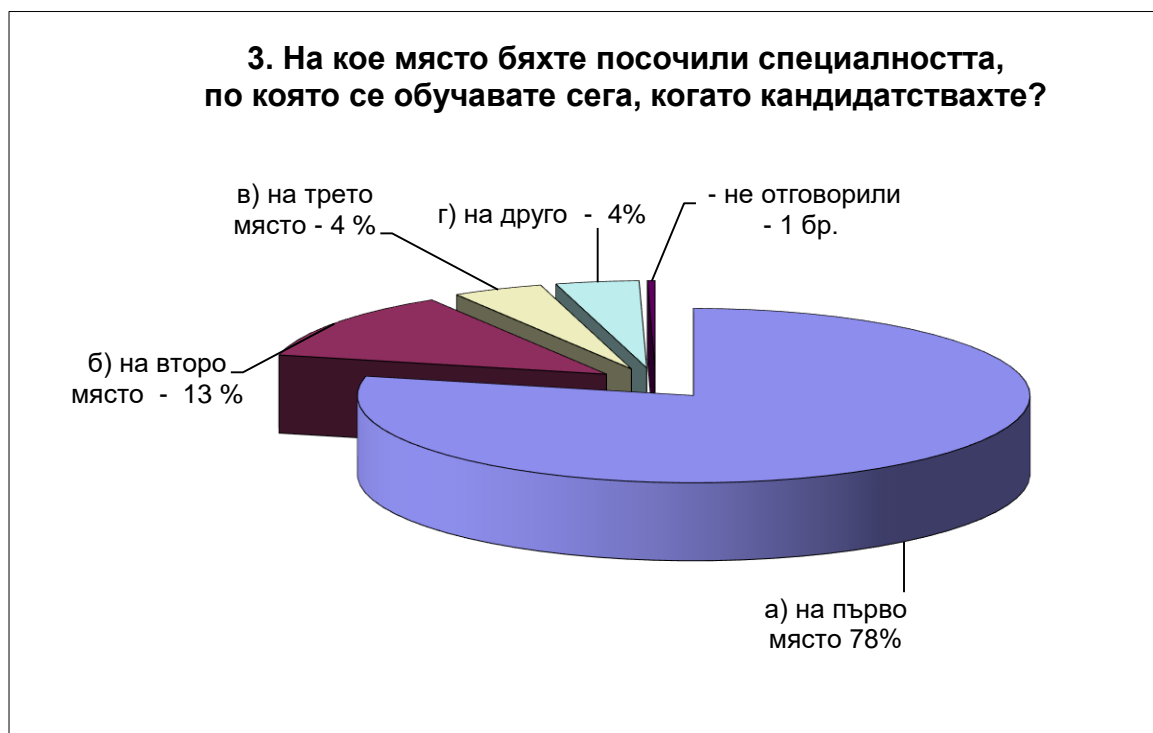
На въпрос №1 *Откъде получихте информация за предлаганите специалности в ШУ?* са отговорили 315 студенти. От тях 171 (54%) са посочили като отговор от интернет страницата на университета. 30 студенти - от кандидатстудентски справочник, 16 от рекламни брошури, от кандидатстудентска борса – 1 бр. *„медии* – 2бр., рекламни кампании на университета – 12бр. и от познати – 27%. Няма не отговорили

Отговорите на въпрос №2 са както следва:

2. Каква беше мотивацията Ви за следване в ШУ? (до три отговора)	Брой	%
а) получаване на висше образование	177	32
б) получаване на добро образование	179	32
в) финансово достъпно обучение	75	14
г) близост до местоживеене	83	15
д) по-лесно завършване на висше образование	7	1
е) невъзможност да постъпя в друг Университет	5	1
ж) друго	25	5
- Не отговорили:	0	0

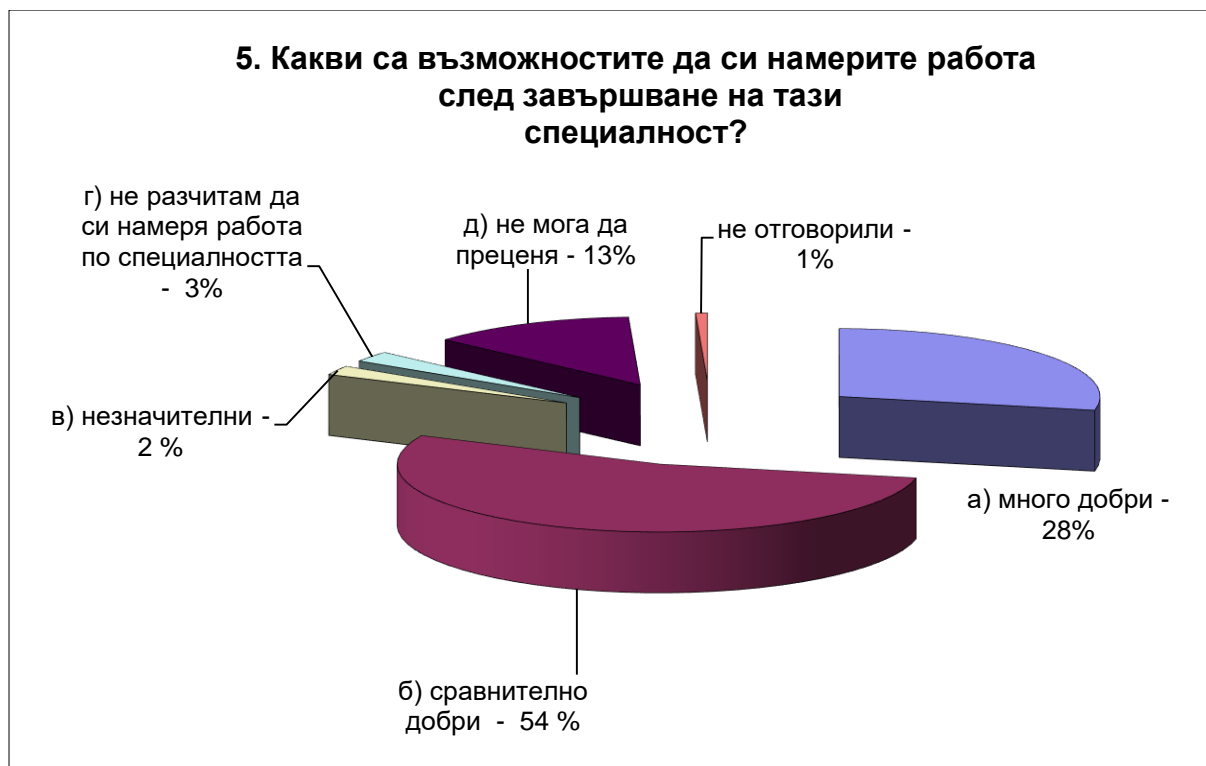
Въпрос № 3. На кое място бяхте посочили специалността, по която се обучавате сега, когато кандидатствахте? Резултатите са представени графично, а именно:

Защо избрахте тази специалност ? (до три отговора) е въпрос №4. 36% са посочили като отговор – отговаря на личните ми интереси и възможности, 34 % дава възможност за реализация, 7% – дава възможност за добри доходи, 9% –

дава възможност за лесно намиране на работа, 5% – изискваше се от длъжността, която заемам в момента, 2% – под влияние на родителите, случайно – 2% и друго – 4%. Няма студенти, които не са отговорили.

Въпрос №5 е свързан с реализацията на студентите след завършване на ШУ. Резултатите от проведената анкета показват следното:

Бихте ли се възползвали от правото си да се обучавате паралелно по втора специалност? е въпрос №6. Положителен отговор като посочват същия факултет са 52%, а само 4% избират в друг факултет. 42% не биха се възползвали от това право, а 2% не са отговорили.

276 студенти са отговорили на въпрос №7. *Бихте ли се възползвали от правото си да се обучавате паралелно по нова специалност?* От тях 126 са отговорили с „да – в същия факултет”, с отрицателен отговор са 130 отговорилите и не са отговорили – 3бр.

Същият е броят на студентите (276) отговорили и на *Въпрос №8. Вашата обща оценка за първите Ви впечатления от Шуменския университет е:* много добра – 124 бр.; добра – 122бр. ; задоволителна – 21бр.; незадоволителна – 2бр. не мога да преценя – 7 бр.; Няма не отговорили студенти на този въпрос.

На въпроса № 9. *Ползвате ли правото за облекчен режим на обучение?* от 276 отговорили 112 са посочили да, 160 – не и 4 бр. не са отговорили.

Въпрос №10 е в пряка връзка с предходния: *Ако сте отговорили положително на предходния въпрос, посочете основанието за ползване на облекчен режим?* 3% от анкетираните посочват – *бременност. Родител на дете до 6 години е причината при 14% от анкетираните, студент с физически увреждания –1% , диспансеризиран и студенти с хронични заболявания –няма (0%).* Най-голям е броят на *работещите студенти -100 (34%)*.

Следващият въпрос №11 е отново в пряка връзка с предходния. С него се проучва дали студентите са запознати с начина на ползване на облекчен режим (*Запознати ли сте със задълженията си на ползващ облекчен режим на обучение?*). От 276 студенти 118 бр. са запознати, *отчасти – 58 бр., не са запознати –55 бр.* Не са отговорили 55 студенти на този въпрос.

Административното обслужване в студентската канцелария на корпус 1 е оценено от 276 студенти (въпрос №12). 118 от тях го преценяват като *много добро ,88 като добро, 31 задоволително, 7 незадоволително, 22 не могат да преценят.* Не са отговорили 4 студенти на този въпрос.

С въпрос №13 се оценява отношението към административното обслужване, но този път в Педагогически факултет. (*Как оценявате административното обслужване в студентската канцелария на корпус 2?*) От 276 студенти 133 го преценяват като *много добро, 89 като добро, 29 задоволително, 5 незадоволително, 19 не могат да преценят.* Няма не отговорили студенти на този въпрос.

От анкетираните 276 студенти, *жените са 232 (84%), мъжете 38 (14%), а не са отговорили-6 (2%) студента (въпрос№14)*.

Възрастта на анкетираните се установява с въпрос №15. 41% са на възраст *до 25 г, от26 до 35 г – 28%, от 36 до 45 г –22%, над 45г. – 7%. Не са отговорили –2%.*

Резултатите от проведената анкета насочват ***към изводите и препоръките:***

1. Интернет страницата е основният източник на информация за ШУ, което налага нейното перманентно актуализиране.
2. Мотивът на анкетиранияте студенти за избор на ШУ е *получаване на висше образование*.
3. Голяма част от студентите са приети в специалността, която изучават *на първо желание*, по-малка част на *второ* и единици са тези, които са приети *на трето желание*. Тя (специалността) отговаря на техните възможности и интереси, както и дава възможност за реализация, която е определена като *сравнително добра*.
4. Анкетиранияте студенти биха се възползвали *от правото си да учат паралелно както по втора, така и по нова специалност, както и от облекчен режим на обучение*.
5. *Първите впечатления* на новопостъпилите студенти *от ШУ са добри*.
6. Административното обслужване в корпуси 1 и 2 на различни нива е *добро*.

➤ **Анкетни карти за завършващите студенти в ПФ през учебната 2016/2017**

Проведената анкета със завършващите студенти в ПФ през учебната 2016/2017 **цели** получаване на обратна връзка от завършващите студенти от специалностите в ПФ в ОКС – бакалавър и магистър, както в редовна, така и в задочна форма на обучение. Проучването на мнението на студентите на изхода на обучение е необходимо с цел създаване на максимално добра организация на образователния процес, адекватна на потребностите на обучаваните и на актуалната социална реалност. За реализиране на целта е необходимо реализиране на **задачите**:

- Формулиране на въпроси и твърдения, които обхващат различни аспекти на образователния процес в ПФ;
- Получаване на информация, която подлежи на анализ;
- Обработване на резултатите от анкетата;
- Анализирание на резултатите;

- Констатиране на изводи, които допринасят за модернизирание и осъвременяване на образователния процес в ПФ, адекватен на потребностите на пазара и очакванията на обучаемите.

В анкетата участват студенти от ОКС *бакалавър и магистър*:

✓ ОКС – *бакалавър*: Педагогика, Предучилищна и начална училищна педагогика, Предучилищна педагогика, Начална училищна педагогика с чужд език (английски език), Социална педагогика, Социални дейности

(редовно и задочно обучение), Специална педагогика (Логопедия, Педагогика на деца с интелектуална недостатъчност), Педагогика на обучението по музика, Педагогика на обучението по изобразително изкуство, Педагогика на обучението по физическо възпитание, Педагогика на обучението по техника и технологии;

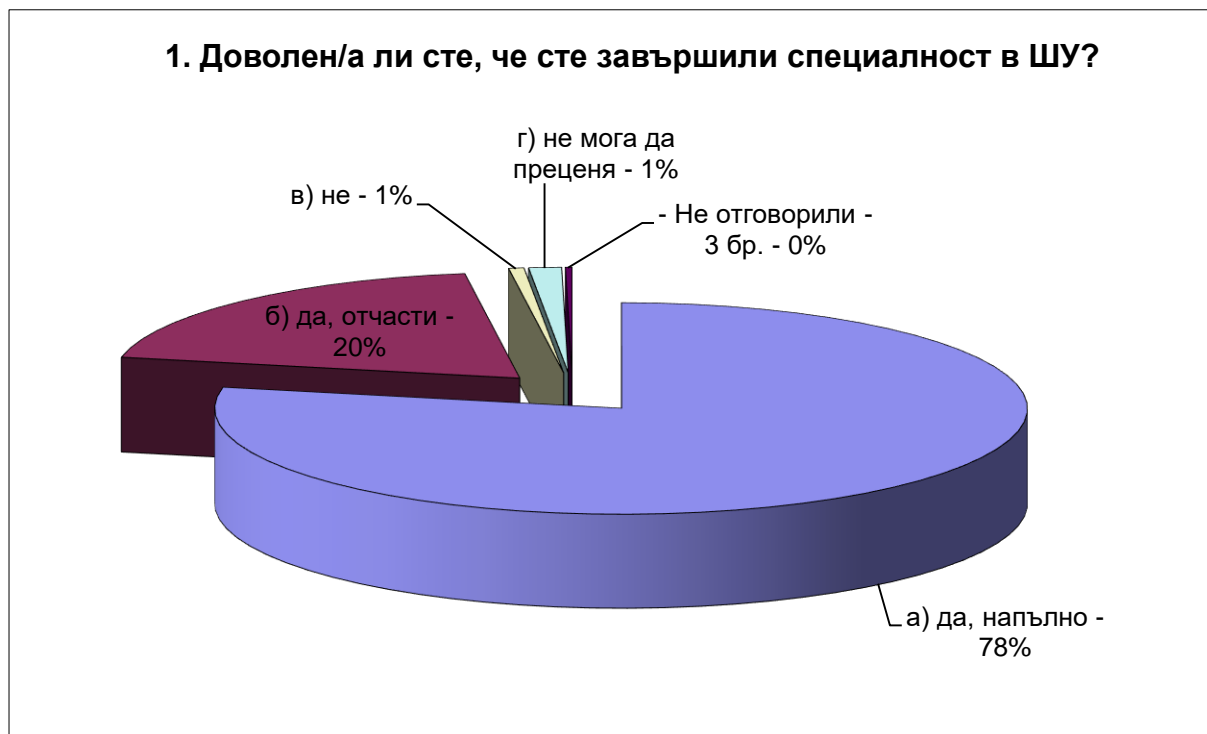
✓ ОКС – *магистър*: Управление на образованието, Гражданско и интеркултурно образование (редовно и задочно обучение), Педагогическо консултиране в училище-задочна форма, Диагностика и корекция на комуникативни нарушения-редовно обучение, Педагогическа рехабилитация на умствена изостаналост (редовно и задочно обучение), Педагогика на обучението по пластични изкуства-живопис, Физическо възпитание и спорт в училище, Регулиране и контрол в системата на социалните дейности (редовно и задочно обучение), Социално консултиране (редовно и задочно обучение), Логопедия-редовно и задочно обучение, Педагогика на интелектуалната недостатъчност-задочно обучение, Иновации в предучилищното и началното образование (редовно и задочно обучение), Иновации в предучилищното образование-редовно и задочно, Иновации в началното образование (редовно и задочно обучение);

Анкетата се състои от 28 въпроса, които са със затворени, избираеми отговора. Освен въпросите свързани с определяне на пол и възраст, при повечето възможността за отговор е един избираем. Повече от един отговор е възможен при въпросите: *Удовлетворението се дължи на...№2, Ако не сте удовлетворен/а на какво се дължи...№3, Каква е цялостната оценка за преподаването №5, Защо*

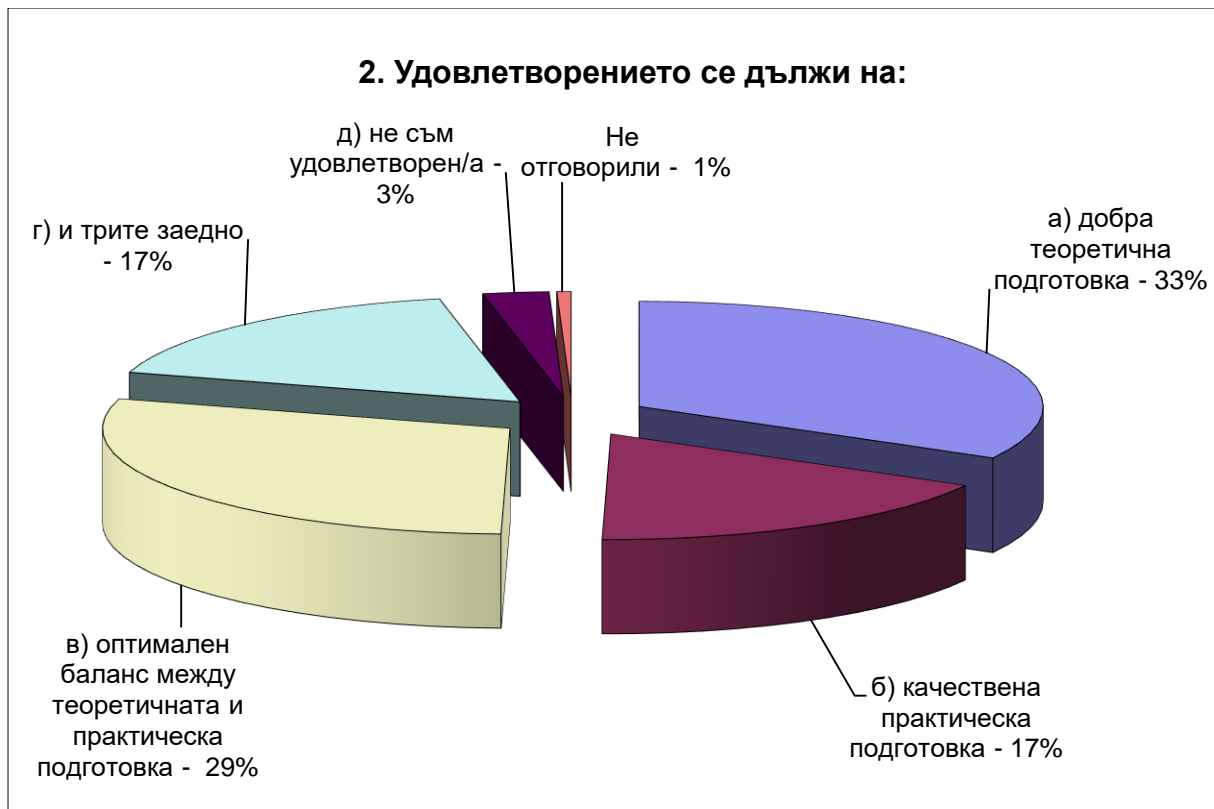
посещавахте учебните занятия? №8, Има ли нещо в учебния процес, което бихте искали да се промени? №10.

Въпросите обхващат различни аспекти на процеса на обучение в ПФ. Някои от тях (№1 до №6) са свързани с отношението, намиращо израз в удовлетвореност/неудовлетвореност от обучението в ПФ. Ключов между тях е №4– Ако решите да продължите висшето си образование бихте ли избрали ШУ. Други дават информация свързана с организацията на учебния процес, а трети разкриват очакванията на анкетиранията относно реализацията им. В анкетата са включени и въпроси свързани с библиотечното и административното обслужване в ПФ на различни нива, както и такива за корупционни схеми. Специално внимание е отделено и на въпросите свързани с възможностите за научноизследователска дейност на студентите.

На въпрос №1 *Доволен/а ли сте, че сте завършили в ШУ?* са отговорили 1155 студенти. От тях 903 са посочили като отговор *да, напълно*, а отговор – *да, отчасти* – 227. Процентното съотношение на отговорите е представено чрез диаграмата:

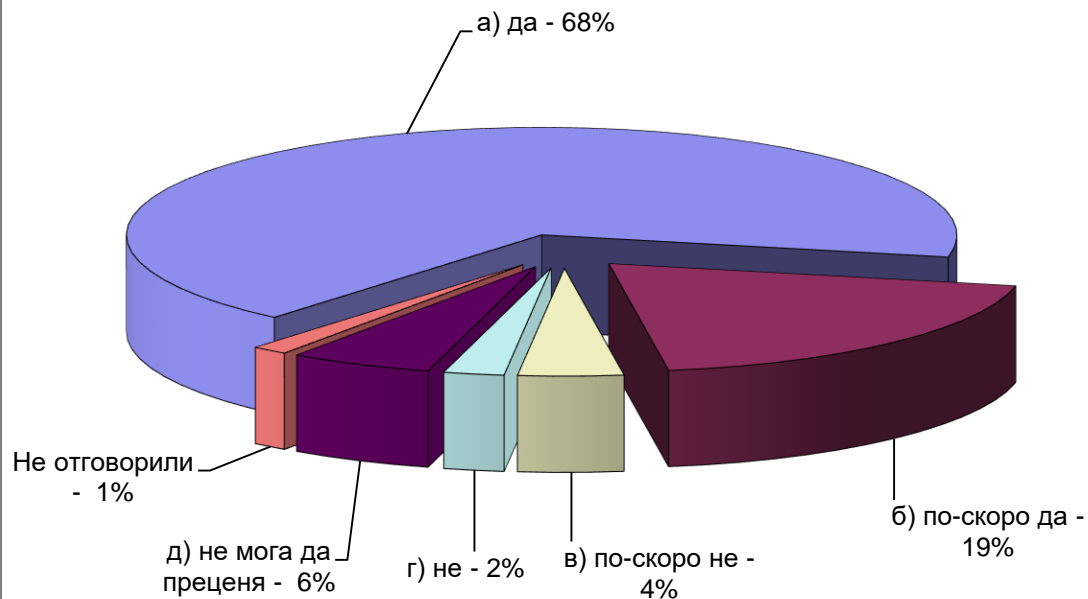
Въпрос №2 формулиран като твърдение допуска до три отговора. (Удовлетворението се дължи на: добра теоретична подготовка – 33%; качествена практическа подготовка – 17%; оптимален баланс между теоретичната и практическа подготовка – 29%; и трите заедно – 17%; не съм удовлетворен/а – 3%; Не отговорили – 1%.

Чрез въпрос №3 се търсят причините за неудовлетвореност (Ако сте неудовлетворен/а, коя е основната причина за това? (до три отговора)). 7% посочват като причина изучаваните дисциплини не бяха достатъчни. 9% споделят, че поднасяните знания изоставаха от практиката. 12% посочват като отговор – изучавах ненужни дисциплини, а 5% – качеството на преподаване не беше удовлетворително по някои дисциплини. 25% смятат, че стажовете и практиките не бяха достатъчни. Голям е процентът на не отговорилите – 40%.

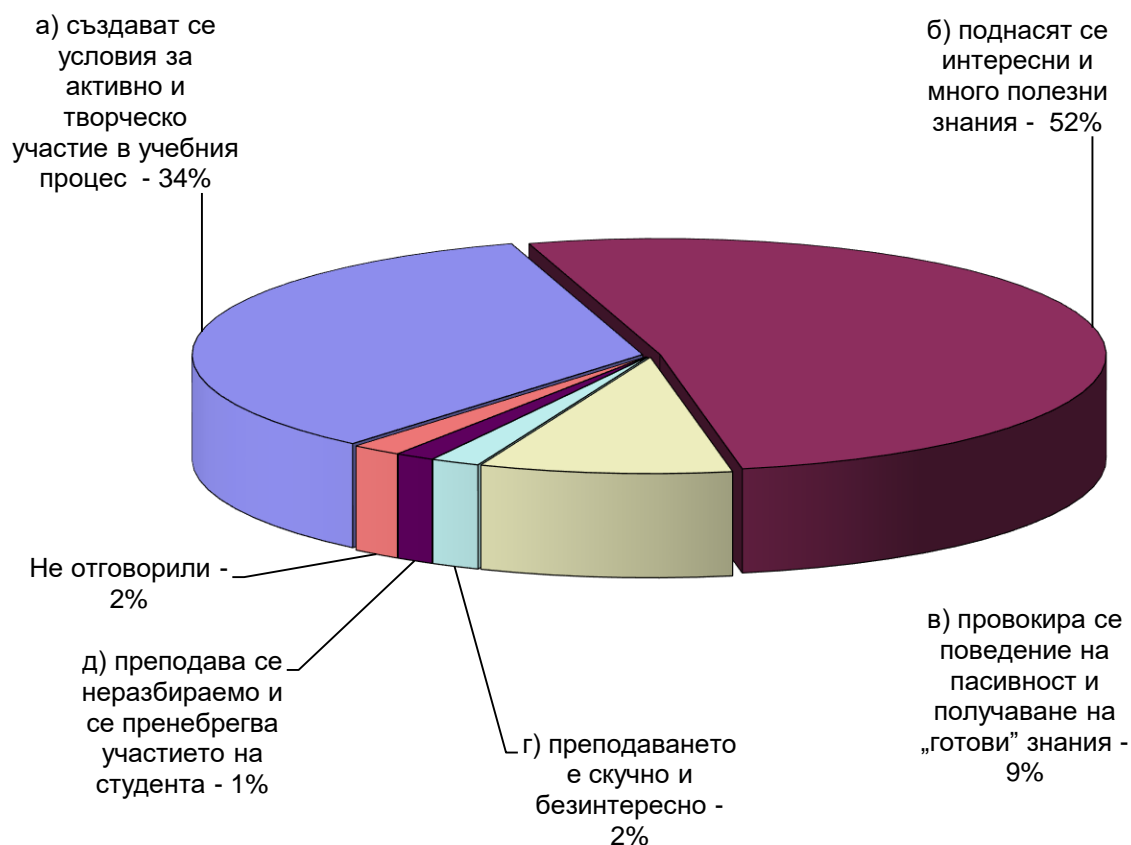
Отговорите на въпрос №4 са представени графично:

4. Ако решите да продължите висшето си образование, бихте ли направили това в ШУ ?

Въпросът за цялостната оценка на студентите за ШУ „Еп. К.Преславски” (Въпрос №5) е с важно значение за бъдещата работа на всички заинтересовани страни. Резултатите представени чрез диаграмата са основа за изводи и препоръки.

5. Каква е цялостната Ви оценка за преподаването?

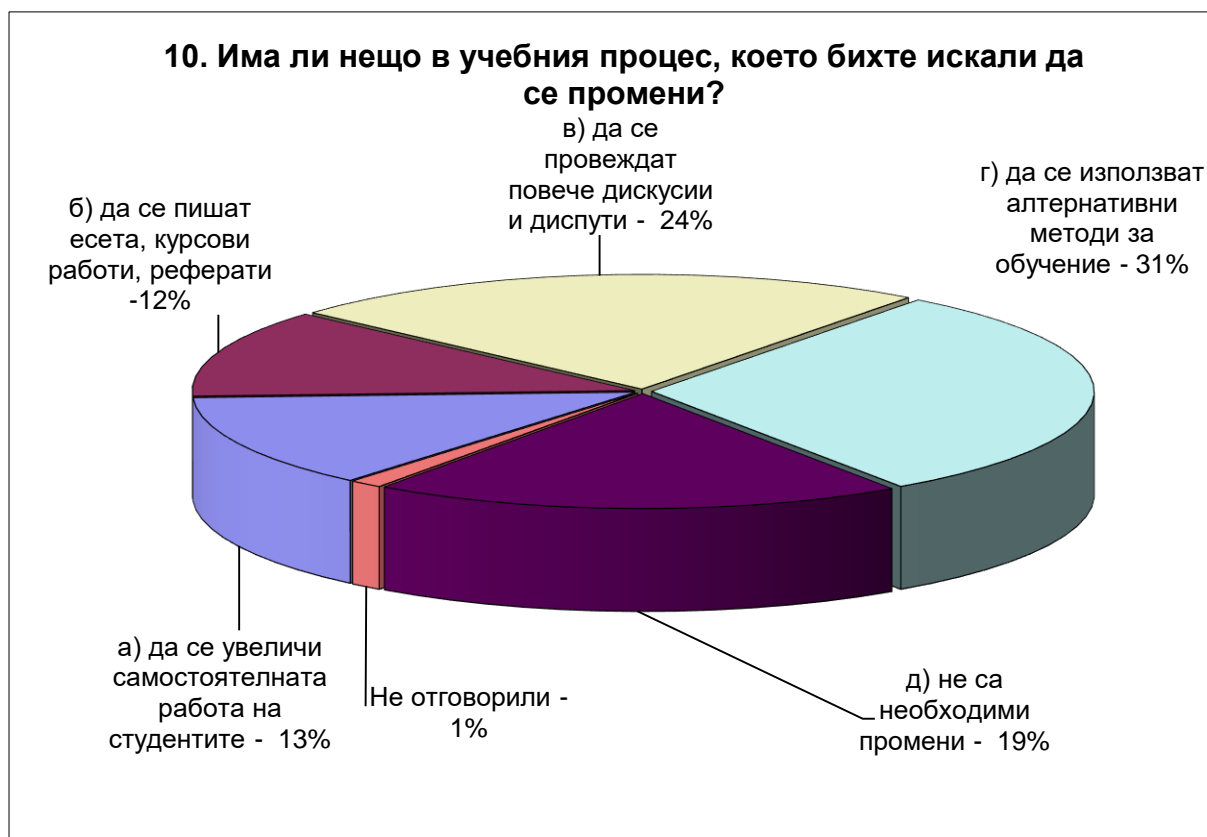
Отново оценъчно отношение, но този път към академичната етика и атмосфера се търси чрез въпрос №6 - Как оценявате академичната етика и атмосфера в специалността? Като *много добра* я оценяват – 644 бр.; *добра* – 385 бр. ; *задоволителна* – 80 бр.; *незадоволителна* – 6 бр. не мога да преценя – 9 бр.; не отговорили студенти на този въпрос – 16 бр.

На въпрос № 7. *Посещавате ли редовно учебни занятия?* 73% отговарят с: *да, редовно*; 25 с: *да, отчасти*; не -0%; не отговорили-2%.

Въпрос №8 *Защо посещавате учебните занятия?* допуска до три отговора. 40% посочват *поради лична практическа полза и важност за по-нататъшната работа*, 27% за *да се подготвя по-добре за изпитите*, 16% *поради интерес към определена дисциплина*, 2% *преподавателят изисква присъствие*, 14% *преподавателят дава интересна информация по дисциплината* 1% *не отговорили*.

Смятате ли, че дисциплините, които изучавахте, са съобразени с избраната от Вас специалност? е въпросът, на който са отговорили 1155 студенти (въпрос №9). С да, напълно са отговорили – 788 бр. с да, отчасти – 349 бр., с не – 6 бр., с не мога да преценя– 7бр. , не отговорили – 4бр.

Желанието за промяна проличава в диаграмата, която онагледява процентното съотношение между отговорите на въпрос №10.

Отношението на студентите към текущия контрол се проследява чрез въпрос №11. 53% от анкетираните споделят, че той *стимулира системната подготовка* , 36% *помага за по-обективно оценяване*, 8% *затруднява излишно студент*, а 2% *не са отговорили*.

На въпрос №12. *Попадали ли сте в корупционни схеми с преподаватели от Вашата специалност?* са отговорили 1155 студенти. 93% *не са* попадали в корупционни схеми, *попадали са* – 4%, *не отговорили* – 3%.

Въпрос №13. *В каква степен, според Вас, обучението в ШУ Ви подготвя за бъдещата професия?* изисква един от отговорите: *в голяма степен* – посочен е

от 57% от анкетираните; в известна степен- от 37%; в малка степен – от 5% ; изобщо не подготвя – 0%; не отговорили – 0%.

Очакванията на студентите се проучват с въпрос №14. *Очаквате ли, че в резултат от полученото образование ще намерите бърза и ефективна реализация ?*

514 са студентите отговорили с да, 452 с по-скоро да, 74 с по-скоро не, 16 с не. 92 студента не мога да преценят, а 6 не са отговорили.

На въпрос №15. *Каква е възможността студентите да участват в научноизследователска работа?* 23% са посочили като отговор много добра, 38% добра, 14 % задоволителна , 5% незадоволителна, 16 % не зная за такава и 4% не отговорили.

Следващите няколко въпроса са свързани с оценяване на административното обслужването на различни нива в Педагогически факултет.

Студентите оценяват административното обслужване в Студентска канцелария (въпрос №16 *Как оценявате административното обслужване в Студентска канцелария?*) ? по следния начин: 36 % са посочили като отговор много добро, 37 % добро, 16 % задоволително , 7% незадоволително, и 3% не отговорили.

Оценка анкетираните правят и на обслужването в Учебен отдел (17. *Как оценявате административното обслужване в Учебен отдел?*). 43 % са посочили като отговор много добро, 35 % добро, 15 % задоволително , 5% незадоволително, и 2 % не отговорили.

Отново въпрос свързан с оценка на обслужването е №18. *Как оценявате административното обслужване в Счетоводство и каса?* 54 % са посочили като отговор много добро, 34 % добро, 8 % задоволително , 2 % незадоволително, и 2 % не отговорили.

Резултатите от отговорите на въпрос №19. *Как оценявате административното обслужване във Вашия факултет?* са: 45% го определят като много добро, 39 % добро, 9 % задоволително , 3 % незадоволително, и 2 % не отговорили.

Въпрос №20 е свързан с обслужването на ниво – катедра. (*Как оценявате административното обслужване в катедрата, обслужваща специалността?*). Резултатите в проценти са следните: *много добро – 53% , добро – 34 % добро, задоволително – 8% , незадоволително – 2%, и 3 % не отговорили.*

Как оценявате библиотечното обслужване? (Въпрос№ 21) е въпрос, при който анкетираните отговарят по следния начин: 56 % го определят като много добро, 32 % добро, 8 % задоволително , 2 % незадоволително, и 2 % не отговорили.

Анкетираните студенти споделят следното, относно: *Ако сега кандидатствате, бихте ли избрали същата специалност? (Въпрос №22): 90% посочват – да, 8 % – не и 2% не са отговорили.*

От анкетираните студенти 68% *работят*, а 25% *не работят*, 7% *не са отговорили (въпрос №23 Работите ли в момента?)*. 30% работят по изучаваната специалност, а 51 % не работят по нея (*Въпрос №24. По изучаваната специалност ли работите?*).13% са посочили: *работя в професионалната област и 5% не са отговорили.*

На въпрос №25. *В какъв вид институция работите?* от анкетираните 1155 студенти, 195 броя не са отговорили. 595 са посочили в *българска държавна*, 286 в *българска частна* , 35 студенти в *българска с чуждестранно участие*, 32 в *чуждестранна*.

21% от анкетираните студенти завършват и друга специалност (Въпрос № 26. *Завършвате ли и друга специалност?*)

От анкетираните 1155 студенти, *жените са 955 (83%)*, *мъжете 181(16%)*, а не са отговорили-19 (1%) студента (*въпрос№27*).

Възрастта на анкетираните се установява с въпрос №28. 17 % са на възраст до 25 г, от 26 до 35 г – 25%, от 36 до 45 г –39%, над 45г. – 19%. Не са отговорили –1 %.

Въз основа на представените резултати се формулират ***изводите и препоръките:***

1. Анкетиранияте студенти са доволни от обучението си в ШУ, като частична неудовлетвореност се констатира по посока на *изучаване на ненужни дисциплини*.
2. Преподаването според анкетиранияте студентите *поднася интересни и много полезни знания*.
3. Студентите посещават учебните занятия редовно *поради лична практическа полза и важност за по-нататъшната работа*.
4. Промяна в учебния процес *по посока на алтернативни методи за обучение*.
5. ШУ подготвя студентите за бъдещата професия *в голяма степен*.
6. Административното обслужване в ПФ на различни нива *е добро*.
7. Единични са случаите на корупционни схеми с преподаватели.
8. В резултат на полученото образование студентите ще получат реализация.

➤ **Анкетни карти за качеството на обучението по дисциплини в ПФ за учебната 2016/2017 година.**

Целта на анкетите е получаване на информация относно качеството на обучение в различни дисциплини и специалности в ПФ в ОКС – бакалавър и магистър, както в редовна, така и в задочна форма на обучение. Проучването на мнението на студентите е необходимо с цел създаване на максимално ефективен образователно-възпитателен процес, който да отговаря както на потребностите на обучаваните, така и на съвременните европейски стандарти в сферата на висшето образование. **Задачите**, решаването на които води до реализиране на целта, са:

- Формулиране на въпроси и твърдения, които проучват отношение, мотиви, нагласи както към учебни дисциплини, така и към формите на провеждането им и оценяването на знанията;
- Получаване на информация, която подлежи на обработка;
- Обработване на резултатите от анкетата;
- Анализирание на резултатите;
- Констатиране на изводи, които кореспондират с Работната програма за управление на качеството на образованието в ШУ и в частност в ПФ;

- Усъвършенстване на образователната политика адекватна на спецификата на пазара на образователни услуги.

В анкетата участват студенти от ОКС *бакалавър и магистър*. Анкетните карти проучват мнението на студентите по дисциплините:

- ✓ Айкидо (Педагогика на обучението по физическо възпитание);
- ✓ Формиране на техническа култура в детската градина (Предучилищна педагогика);
- ✓ Формиране на техническа култура в детската градина (Начална училищна педагогика и чужд език);
- ✓ Рисуване (Педагогика на обучението по изобразително изкуство);
- ✓ Зимни спортове (Педагогика на обучението по физическо възпитание);
- ✓ Декоративно-приложни изкуства (Педагогика на обучението по изобразително изкуство);
- ✓ Цветознание (Педагогика на обучението по изобразително изкуство);
- ✓ Пропедевтика на социалната работа (Социална педагогика);
- ✓ Социология (Социални дейности);
- ✓ Социално включване (Социални дейности);
- ✓ Кариерно развитие (Начална училищна педагогика и чужд език (Английски език));
- ✓ Практически чужд език (Начална училищна педагогика и чужд език (Английски език));
- ✓ Дидактика на технологичното обучение (Педагогика на обучението по техника и технологии);
- ✓ Техническа естетика (Педагогика на обучението по техника и технологии);
- ✓ История на образованието и педагогическите учения в България (Педагогика);
- ✓ Екологизация на учебното съдържание (Предучилищна и начална училищна педагогика);
- ✓ Социална екология (Предучилищна педагогика).

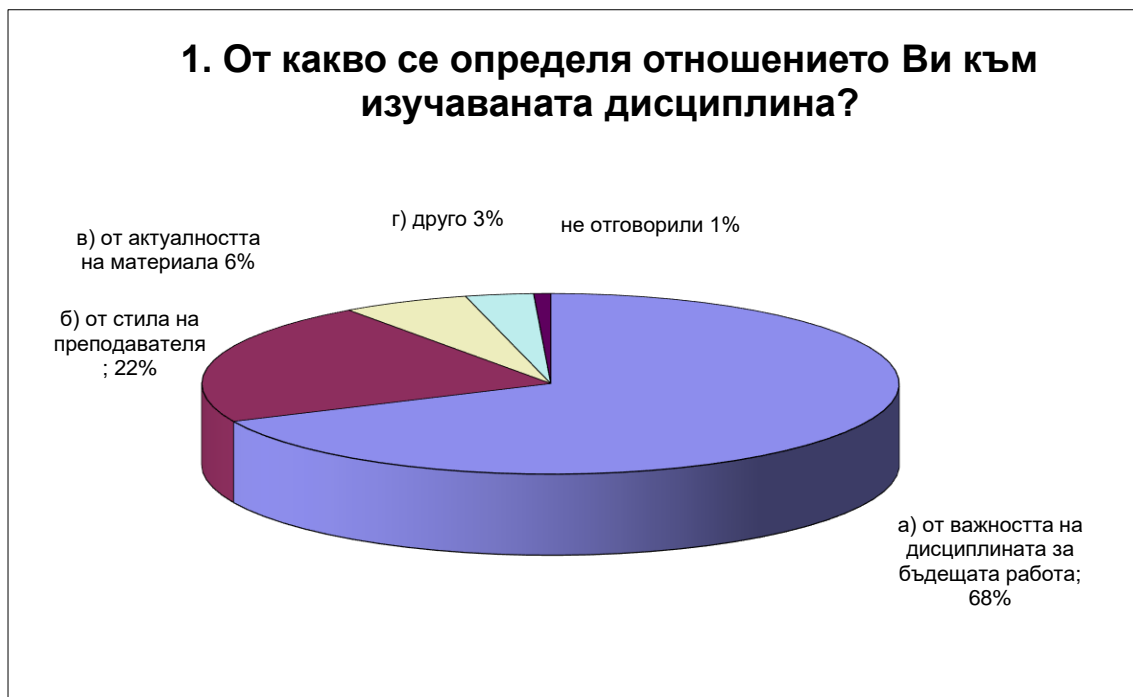
Анкетата се състои от 24 въпроса, които са със затворени, избираеми отговора. Освен въпросите свързани с определяне на пол и възраст, при повечето

възможността за отговор е един избираем. Повече от един отговор е възможен при въпросите: *Защо посещавате лекциите по тази дисциплина?...№3, №5 Защо посещавате упражненията по тази дисциплина? №6 Какво е участието Ви по време на лекция по тази дисциплина?*

Въпросите обхващат различни аспекти на процеса на обучение в ШУ. Някои от тях са свързани с отношението към дисциплините – №1. *От какво се определя отношението Ви към изучаваната дисциплина?*, други с посещаемост както на лекции, така и на упражнения (№3 *Защо посещавате лекциите по тази дисциплина?* 2. *Приблизително каква част от лекционния курс сте посетили?* №4. *Приблизително каква част от семинарните упражнения по тази дисциплина сте посетили?* № 5. *Защо посещавате упражненията по тази дисциплина?*). Проучва се и мнението относно възможността за участие по време на лекции (№6), както и връзката на дисциплината със специалността (№ 7. *Смятате ли, че обучението по дисциплината има връзка с избраната от Вас специалност?*) Преценката си за обучението по дисциплината, анкетираните студенти изразяват чрез въпрос №9. *Как оценявате обучението по дадената дисциплина?* Анкетната карта включва въпроси свързани с информационното осигуряване и това с помагала, и учебници (№11. *Какво е според Вас информационното осигуряване по тази дисциплина;* №12. *Как оценявате осигуряването с учебници и помагала по дисциплината?* Повече от един са въпросите свързани с оценяването на знанията: 15. *Преподавателят запозна ли Ви с изискванията си в началото на семестъра?* 16. *Спази ли тази процедура в края на семестъра?* 17. *Изпълни ли предварително заявления начин за формиране на оценката?* №18. *Какво е отношението Ви към текущия контрол по тази дисциплина?*, №19. *Как, според Вас, се оценяват знанията на студентите през семестъра и на изпити?* 20. *Дава ли Ви се възможност да се информирате относно мотивите за поставената оценка?* Анкетираните студенти правят самооценка на отношенията си с лектора (№13. *Как оценявате отношенията си с лектора по тази дисциплина?*) както и отговарят на въпрос свързан с корупционни практики с лектора/асистента по тази дисциплина?

На въпрос №1 са отговорили 254 студенти. От тях 173 (68%) са посочили като отговор на въпроса *От какво се определя отношението Ви към*

изучаваната дисциплина? – важността на дисциплината за бъдещата работа.
56 студенти - от стила на преподавателя , 6% от актуалността на материала.
1% не са отговорили

На въпрос №2. *Приблизително каква част от лекционния курс сте посетили?* са отговорили всички анкетирани – 241 броя. 15% са посещавали под 50% , 45% от анкетираните са посещавали от 50% до 75% лекционни курсове и 36% са тези, които имат присъствие над 75% .

Въпрос № 3. *Защо посещавате лекциите по тази дисциплина?* позволява до два отговора. 48% са студентите, които посещават дисциплината за да се подготвят по-добре за изпита, 45% поради интерес към дисциплината. Само 4% са посочили преподавателят изисква задължително присъствие

241 са студентите отговорили на въпрос №4. *Приблизително каква част от семинарните упражнения по тази дисциплина сте посетили?*, двама студента не са отговорили. 21% са посещавали под 50% , 42% от анкетираните са посещавали от 50% до 75% лекционни курсове и 25% са тези, които имат присъствие над 75% .

Два отговора позволява и въпрос №5. *Защо посещавате упражненията по тази дисциплина?* 45% посочват отговора: *придобивам необходимите*

практически умения, 24% затвърждават теоретичните знания. 22% си изясняват трудностите и неяснотите и 6% добиват професионално самочувствие.

Какво е участието Ви по време на лекция по тази дисциплина? е въпрос №6, при който анкетираните избират до два отговора. Слушат и се опитват да разбере материала са 41%, тези, които записват най-важното са 24%, а 21% водят подробни записки. На въпросите на лектора отговарят 5%, а 9% участват в дискусиите.

241 студенти са отговорили на въпрос №7. Смятате ли, че обучението по дисциплината има връзка с избраната от Вас специалност? От тях 186 са отговорили с „да“, 42 „да, отчасти“, по-скоро не-4 и не-5. Не мога да преценя са отговорили 2.

Същият е броят на студентите (241) отговорили и на Въпрос №8. Промени ли се отношението Ви към дисциплината след изучаването ѝ? 100 студенти са отговорили с да, промени се, 134 са посочили: отговори на очакванията ми, само 2% отговарят разочаровах се.

На въпроса № 9. *Как оценявате обучението по дадената дисциплина?* от 243 отговорили 156 са посочили *много добро*, 64 – *добро*, *задоволително* -15 *незадоволително* – 6, не мога да преценя - 2.

64% от анкетираните не срещат трудности в процеса на обучението (*въпрос №10. Кое Ви затрудни в процеса на обучението по дисциплината?*), а липсата на достатъчно литература е проблем за 7%. Високият стил на преподаване е проблем за 8% от анкетираните, а пропуските в знанията от средното училище се проявяват при 13%.

Информационното осигуряване по конкретната дисциплина (*въпрос № 11*) е оценено като *много добро* от 51% от анкетираните студенти, които са 241. Добро е оценено от 37%, а задоволително от 7%, *незадоволително*-5%.

Осигуряването с учебници и помагала по дисциплината е оценено от 241 студенти. 101 от тях го преценяват като *много добро* ,82 като *добро*, 36 *задоволително*, 18 *незадоволително*, 4 *не могат да преценят*.

На въпрос №13. *Как оценявате отношенията си с лектора по тази дисциплина?* са отговорили 245 студенти. 126 са ги определили като официални, 105 като колегиални, приятелски – 14. Нито един не е определил отношенията си с преподавателите като конфликтни.

Следващият въпрос №14 определя отношенията с асистента по тази дисциплина. 1 анкетиран не е отговорил, останалите 244 са посочели следните отговори: 117 - официални, 105 – колегиални, приятелски-11, конфликтни-2.

Според 229 от анкетираните студенти преподавателят ги запознава с изискванията си в началото на семестъра (въпрос №15) според 7 не го е сторил, а 5 не са отговорили.

На въпроса *Спази ли тази процедура в края на семестъра?* (№16) *да*, *напълно* са отговорили 88% от анкетираните студенти, 9 % са с отговор- *да*, *отчасти* и само 1% -са посочили отговор – *не*.

На въпрос №17. *Изпълни ли предварително заявления начин за формиране на оценката?* са отговорили 241 студента. 86% са отговорили, че *напълно е спазен*,

9% – да, отчасти, 1 % са посочили отговор-не, 2% -не могат да отговорят 2% и не са отговорили.

241 са студентите, които са отговорили на въпрос №18. *Какво е отношението Ви към текущия контрол по тази дисциплина?* Според 146 студенти *то стимулира системната подготовка*, 77 студенти споделят, че *помага оформянето на обективна оценка*, а 14 мислят, че *затруднява излишно студента*, 4 не са отговорили.

Въпрос №19. *Как, според Вас, се оценяват знанията на студентите през семестъра и на изпити?* предлага следните избираеми отговори: *винаги обективно*, който са посочили 143 студенти от отговорилите 243; *в повечето случаи обективно* – 73; *в повечето случаи необективно* – 18; *винаги необективно* – само 1 студент и *не отговорили* – 6.

На въпрос №20. *Дава ли Ви се възможност да се информирате относно мотивите за поставената оценка?* са отговорили 241, от които с отговор да са 213, с отговор– не -24 студенти и не са отговорили – 4.

На въпросите свързани с корупционни практики с лектори и асистенти (№21. *Имали ли сте случаи на корупционни практики с лектора по тази дисциплина?* и № 22. *Имали ли сте случаи на корупционни практики с асистента по тази дисциплина?*) не са отговорили 15 студенти на №21 и 4 студенти на №22. Случаи на корупционни практики с лектор са посочили 11%, а с асистент – 10%.

От анкетираните 241 студенти, жените са 187 (78%), мъжете 48 (20%), а не са отговорили-6 (2%) студента (въпрос №23).

Възрастта на анкетираните се установява с въпрос №24. 60% са на възраст до 25 г, от 26 до 35 г – 24%, от 36 до 45 г – 14%, над 45г. – 2%.

Резултатите от проведената анкета насочват към **изводите и препоръките:**

1. Отношението на анкетираните студенти към изучаваните дисциплини се определя *от важността на дисциплината за бъдещата работа*. Малък е процентът на студентите, които посочват като отговор *актуалността на*

- материала, което е повод за промяна на утвърдените стереотипи по посока на потребностите на съвременните образователни услуги;*
2. Студентите посещават от 50 до 75 % от лекционния курс поради *интереса към дисциплината*, а мотивът за посещение на семинарните упражнения е *придобиване на необходимите практически умения.*
 3. Анкетиранияте оценяват обучението по дисциплината, за която изказват мнения като *много добро и* според тях *тя има връзка с избраната от тях специалност;*
 4. Затрудненията на студентите в процеса на обучението по дисциплината са резултат от *пропуските в знанията от средното училище.*
 5. Текущият контрол се приема от анкетиранияте като *стимулиране на системната подготовка, което прави целесъобразно използването му в бъдещата работа;*
 6. Информационното осигуряване, както и осигуряването с учебници и помагала по дисциплината са *много добри;*
 7. Знанията на студентите през семестъра и на изпити се оценява обективно. Преподавателите спазват *предварително заявения начин за формиране на оценката като се дава възможност за информиране относно мотивите за поставянето ѝ;*
 8. Няма случаи на корупционни практики както с лектора, така и с асистента по наблюдаваните дисциплини;
 9. Отношенията с лекторите и асистентите са определени като *колегиални или официални.*

Анкетирането на студентите от ПФ на ШУ "Еп.К.Преславски" е системна дейност за получаване на обратна връзка. Нейният перманентен характер кореспондира с идеята за предлагане на образователни услуги, откликващи на потребностите и интересите на студентите от ПФ на ШУ „Еп.К.Преславски“. Резултатите от проведените анкети имат отношение към планиране на дейности свързани с качеството на образованието, в основата на което стои съответствието на учебните резултати по отделните специалности на заявените цели на образователния процес. Последното има отношение и към конкурентноспособността на завършилите студенти, тяхната адаптивност към

спецификата на пазара на труда и неговата динамика, тяхната мотивираност и готовност за учене и специализация през целия живот.

References:

1. Наручник по качество на образованието на Шуменски университет “Епископ Константин Преславски”, 2012
2. Политика по качеството на Шуменски университет “Епископ Константин Преславски”, 2016
3. Работна програма на Педагогически факултет при Шуменски университет “Епископ Константин Преславски” за управление на качеството на образованието /осигуряване, отseniyavane i podobryavane na kachestvoto na obuchenieto/ za uchebnata 2016/2017 g., 2016
4. Система за набlyудenie, otsenyavane, poddurzhane I upravlenie na kachestvoto na obuchenieto i akademichniya sustav v Shumenski universitet “Епископ Константин Преславски”, 2012